

Waar gebeurt het in Fryslân?

Over kernzones en stedelijke netwerken

Brekpunt-lêzing
Fryske Akademy, 12 sept. 2001
Prof.dr. P.H. Pellenbarg

Waar gebeurt het in Fryslân?

- ⌘ **Kernthema:** de plaats van Leeuwarden in de noordelijke economische kernzones en in het noordelijk stedelijk netwerk
- ⌘ **Stelling:** Leeuwarden moet (geografisch) niet naar links of rechts kijken, maar naar beneden c.q. 't zuiden: oriëntatie op Heerenveen
- ⌘ **Pleidooi:** formuleer een nieuwe kernzone Leeuwarden-Heerenveen, en zie die ook als kern van het Friese stedennetwerk

Economische kernzones N-Nederland

This map illustrates the economic core zones in Northern Netherlands, showing major transport routes and regional centers. The legend identifies four types of features:

- Internationale hoofstransportroute:** Represented by a thick red line.
- Overige hoofdverbindingen:** Represented by blue lines.
- Economische kernzones:** Indicated by areas with vertical hatching.
- Hoofdverbinding tussen kernzones:** Shown as double-headed arrows between specific zones.

The map includes labels for various regions such as Fryslân, Drenthe, Groningen, and Overijssel, as well as numerous cities like Leeuwarden, Sneek, Drachten, Heerenveen, Assen, Emmen, Meppel, Coevorden, Lelystad, Harderwijk, Midden en Zuid Nederland, and Twente. Major roads are labeled with numbers like A7, A8, A90, A31, A32, N31, N33, N34, N36, N381, and N48. Water bodies like Waddenzee and IJsselmeer are also shown. The map is sourced from Bron Kompas voor het Noorden, 1999.

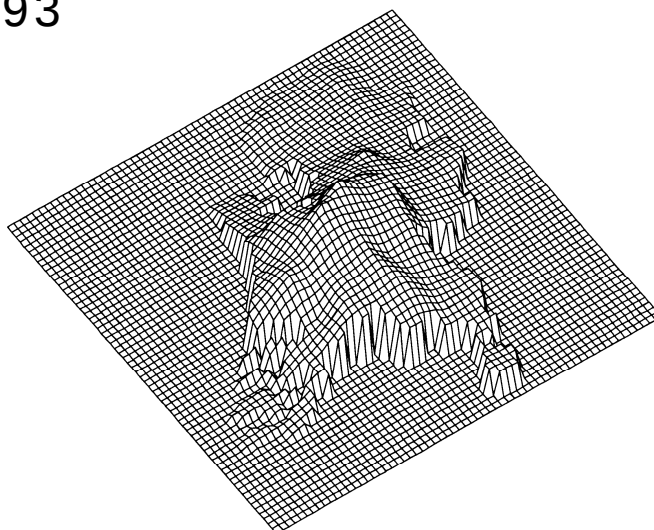
70 te beoordelen plaatsen

Eemshaven
Delfzijl
Groningen
Winthoven
Veendam
Assen
Drachten
Sneek
Leeuwarden
Harlingen
Den Helder
Heerenveen
Emmeloord
Meppel
Hogeveen
Emmen
Almelo
Enschede
Hengelo
Deventer
Harderwijk
Apeldoorn
Zutphen
Winterswijk
Doetinchem
Nijmegen
Tiel
Gorinchem
Rotterdam
Gouda
Leiden
Hilversum
Amstelveen
Amsterdam
Haarlem
IJmuiden
Zaandam
Alkmaar
Hooft
Den Haag
Europoort
Dordrecht
Hoofddijk
's-Hertogenbosch
Oss
Venray
Venlo
Roermond
Weert
Eindhoven
Tilburg
Breda
Roosendaal
Bergen op Zoom
Goos
Vlissingen
Middelburg
Terneuzen
Maastricht
Heerlen
Sittard

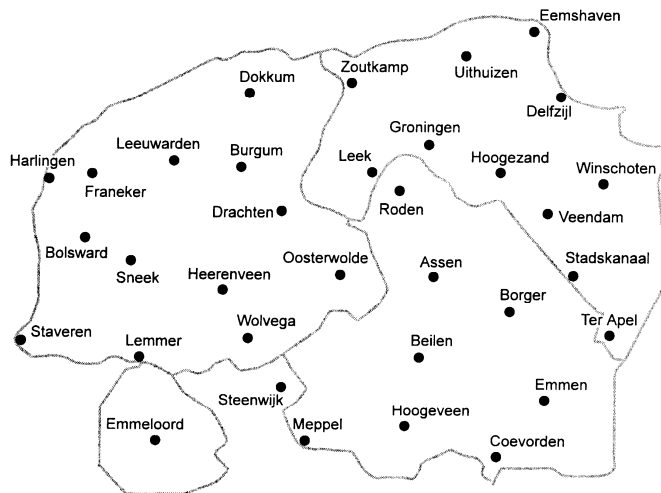
Gemiddelde waardering 1993

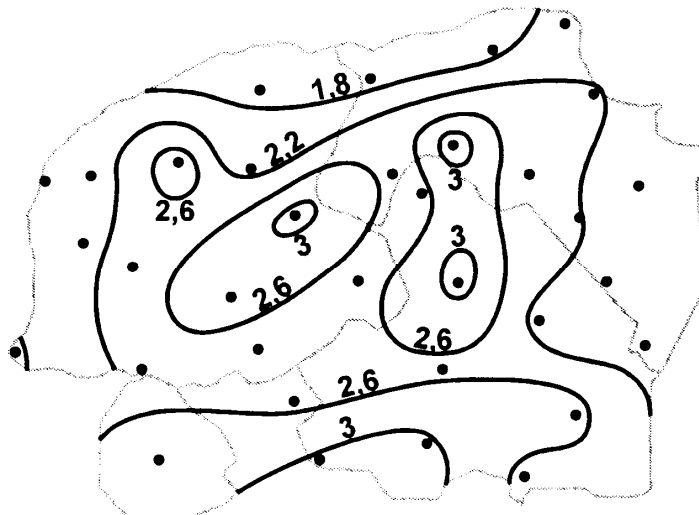
3-dimensionale weergave van de waardering in 1993

Onderzoek vestigingsvoorkeur Noordelijke ondernemers

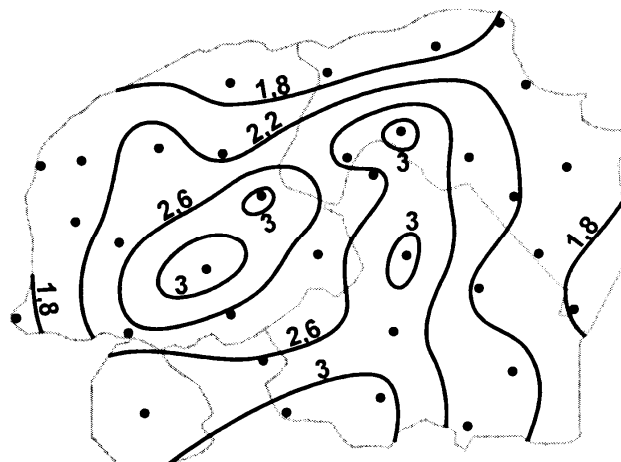
Gemiddelde waardering 1986: “de DAG-driehoek”

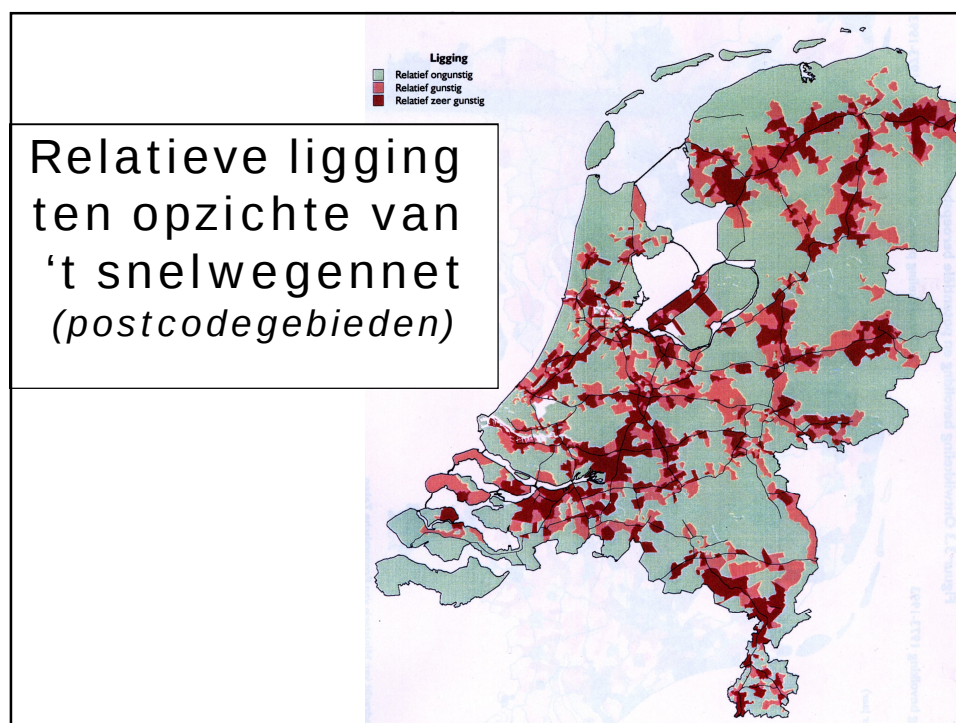
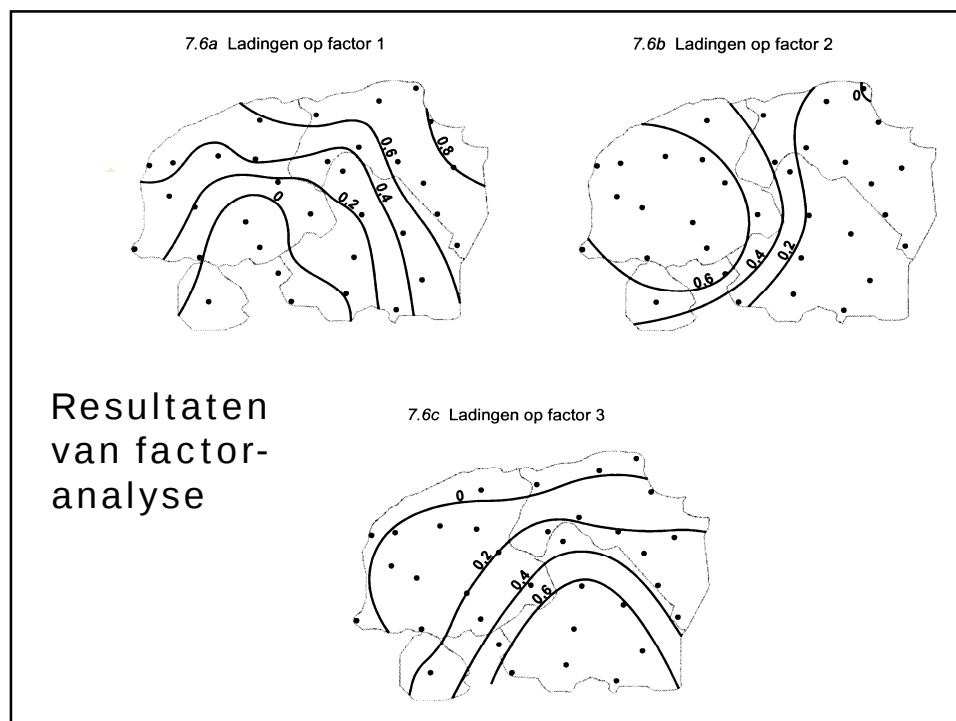

Top10 locaties in N-Nederland *in 1997 (o.b.v. enquête ondernemers)*

⌘ 1. Heerenveen	(was 7 in 1986)
⌘ 2. Meppel	5
⌘ 3. Groningen	1
⌘ 4. Hoogeveen	4
⌘ 5. Assen	2
⌘ 6. Drachten	3
⌘ 7. Emmeloord	6
⌘ 8. Beilen	11/12
⌘ 9. Leek	13
⌘ 10 Steenwijk	11/12

Gemiddelde waardering 1997: “lokaties langs de snelwegen”

Drie van de vijf kernzones kloppen met de realiteit

- ⌘ De zones langs A7 en A28 zijn werkelijk gewilde vestigingsplaatsen en hun ligging is ook ècht gunstig
- ⌘ De Westergozone en Eemsmondzone corresponderen juist *niet* met qua ligging en imago goed scorende plaatsen
- ⌘ Overigens zullen ook de daar gevestigde ondernemers best tevreden zijn - waarschijnlijk terecht - met hun locatie

Van economische kernzones naar stedelijke netwerken

- ⌘ Vijfde nota RO: *corridorconcept* verworpen door Pronk
- ⌘ In plaats daarvan: *stedelijke netwerken* als ontwikkelingconcept
- ⌘ Net zo zwak als *stedelijke knooppunten* uit de Vierde Nota?
- ⌘ In Nederland 6 *nationale* stedelijke netwerken, w.o. Groningen-Assen
- ⌘ 8 *regionale* stedelijke netwerken, w.v. 4 in Noord-Nederland

Het stedelijk netwerk in Noord-Nederland

- ⌘ Groningen wel maar Leeuwarden niet: *terecht* maar frustreert samenwerking
- ⌘ Leeuwarden *geen* deel van netwerk Groningen-Assen wegens (RUG 2000, TNO 2001)
 - *geringe economische relaties* (Gron-Assen 6x zoveel als Gron-L'den)
 - *geringe woon-werk relaties* (Gron-Assen 10x zoveel pendel als Gron-L'den)
- ⌘ Leeuwarden vormt *wel* een netwerk met Drachten en Heerenveen!

Regionale stedelijke netwerken in N-Nederland

⌘ Volgens de 5e Nota:	⌘ In het echt:
⌘ Eemsmondzone	⌘ Veenkoloniaal netwerk
⌘ Westergozone	⌘ Leeuwarden-Heeren-veen-Drachten
⌘ Zuidfriese stedenzone	⌘ Meppel-Hoogeveen-Coevorden-Emmen
⌘ Zuiddrentse stedenband	
- ⌘ *sted.netwerken Eemsmond en Westergo: **onzin***

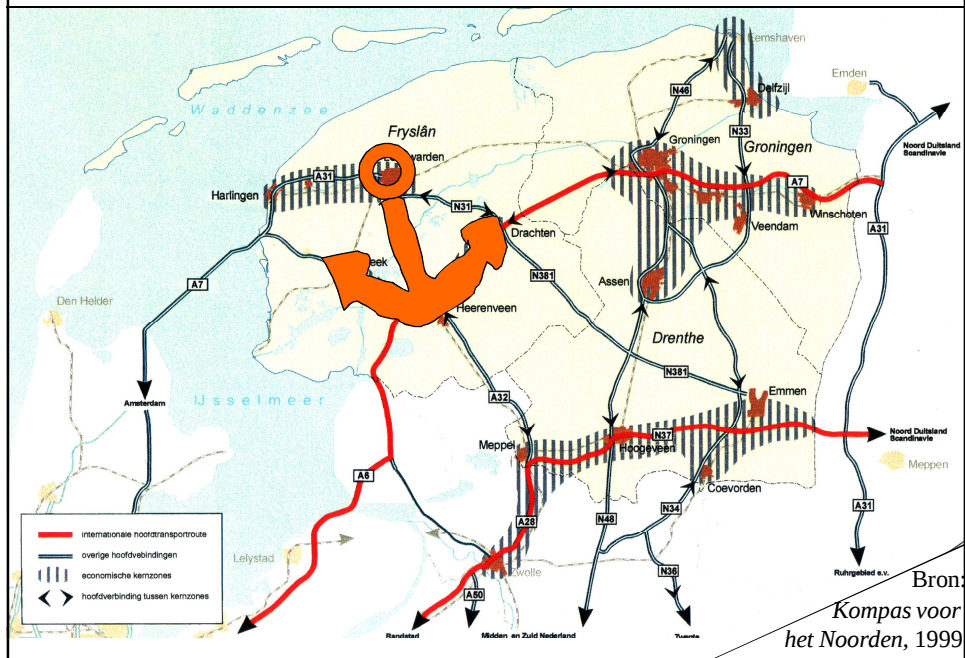
Kernzones werden per ongeluk (regionale) stedelijke netwerken

- ⌘ Iets over de voorgeschiedenis van de economische kernzones:
- ⌘ De *logistieke grondplaat* van ISP IV werd een kaart met *kernzones* in ISP V
- ⌘ De kaart met kernzones kwam in *Langman*, en daarna in *Kompas voor het Noorden*
- ⌘ Via Kompas kwamen de kernzones in de 5e nota RO als “*regionale stedelijke netwerken*”
- ⌘ Voor de Westergozone en vooral Eemsmond is dat dus *klinkklare nonsens*
- ⌘ Naast de economische kernzones hebben we eigenlijk helemaal geen regionale stedelijke netwerken nodig!

Oplossing: “het Friese anker”

- ⌘ Kijk niet naar Harlingen, schrap de Westergozone
- ⌘ Kijk niet naar Groningen, vergeet dat netwerk
- ⌘ Focus op het **Friese** steden-netwerk, waarvan Leeuwarden het onmiskenbare centrum is, en waarbinnen ‘n duidelijke takenverdeling bestaat
- ⌘ Combineer het centrum van het Friese steden-netwerk met het centrum van de A7 zone, en maak van Leeuwarden-Heerenveen de as van één krachtige Friese economische ontwikkelingszone: **“het Friese anker”** (Ybema 2000)

Het Friese anker

Opbouw presentatie

⌘ Stelling en pleidooi

⌘ De kernzones

kaartje zones
vestigingsvoorkeur
(heel Ned, N-Ned)
bepalende factoren
factor ligging
(krt snelwegligging)

⌘ **Conclusie:** A7&A28
kloppen, andere niet

⌘ Het stedennetwerk

het netwerkconcept de
keuze (L'den niet)
regionale netwerken
(Westergo&Eemsmond
wéér onterecht)
achtergrond van e.e.a.

⌘ Oplossing:

“het Friese anker”
(rivalen verbonden)